

संस्कृतः

८०
जोही

पंचमूलः

५३

कृष्ण

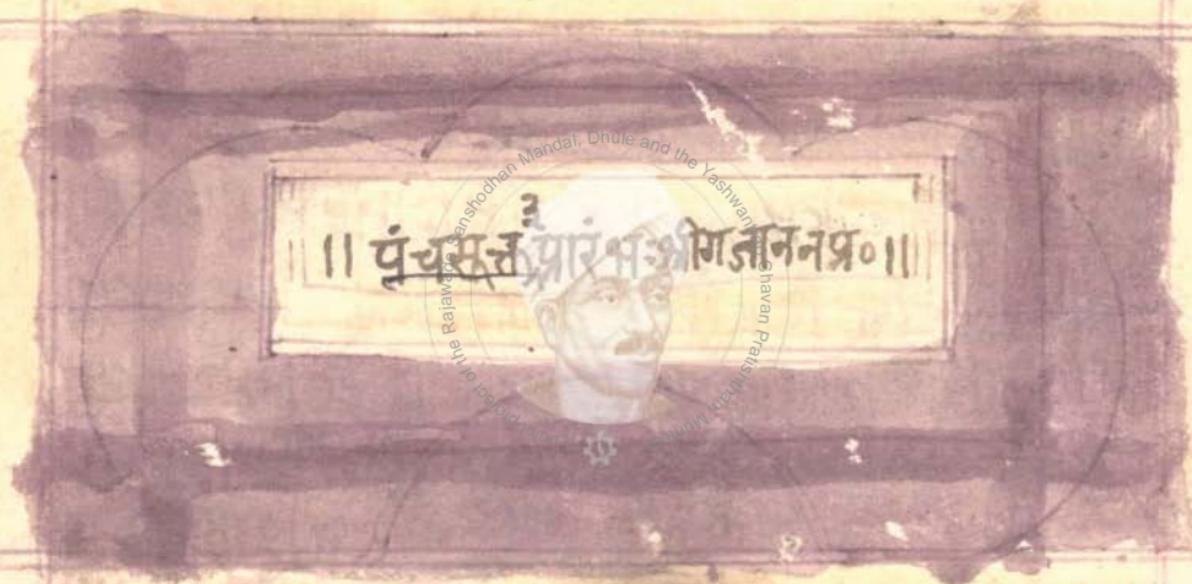
प्राचीन वेदान्त संस्कृत

वेदान्त

वेदान्त

(1)

५३

गवान् राजावाहनं मनुष्यं
संप्रदायेष्व राजावाहनं मनुष्यं

गवान् राजावाहनं मनुष्यं
संप्रदायेष्व राजावाहनं मनुष्यं

(2)

पं-यस्क
पृष्ठ
१

श्रीगणेशायनमःहरिः॥ अुं नर्तशैकूषिः कुम्भपवहिषोवा
 मदेव्योवांहोमुर्गैश्वदेवमुपरिष्टाहाहतमंत्यात्रिष्टुप्॥ ॐ
 नर्तमंहोनदुरितंदेवासोअस्मर्त्यं॥ सलोषसोयमर्यमा
 मित्रोनर्यतिवरुपोआतिद्विषः॥ तस्मिवर्यवृणीमहेवरुण
 मित्रार्यमन्त्रा येनानि रहस्योययं पथनेथाचुमर्त्यम
 तिद्विषः॥ तेनुनन्नोयमन् वरुपोमित्रो अर्यमा॥ नर्य
 ष्टाऽनोनेषणिः परिष्टाउनः पर्षण्णतिद्विषः॥ युयंवि
 श्वंपरिपाश्रवरुपोमित्रो अर्यमा॥ युष्माकुर्मणिमि

राम
१

(2A)

येस्याभस्कप्रणीतयोलिद्विषः ॥ आदित्यासोअति
 सिध्योवरुपोमित्रोअर्यमा ॥ उग्रंमरुद्धीरुद्रंहवेमेद्रम्
 मिंस्वस्तयेतिद्विषः ॥ नेतरिकुषुणास्तिरोवलणोमित्रो
 अर्यमा ॥ अतिविश्वानिदुर्वारात्रानश्चरणीनामति
 द्विषः ॥ शुनमस्मायप्रतयेवरुणोमित्रोअर्यमा ॥ शर्म
 यथंतुसप्तर्थआदित्यासाय दीमहे अतिद्विषः ॥ यथा
 हृत्यद्वसवौ ग्रीर्यचित्पृष्ठाषिताममूर्यतायजत्राः ॥
 एवोष्व॑समग्नुचताव्यंहः प्रतार्यग्नेप्रतरंभायुः ॥ १ ॥

Reference: Sahasra Mantra, Dhule and the
 Ashvamedha Sutra
 Date: 19th century
 Author: Unknown
 Transliteration: Sanskrit
 Script: Devanagari

(3)

कंवस्कृ

पृष्ठे

२

ओं इति वै स सो नै द्रौ क ब॑ आत्मा नं तुष्टा वा ॥ इति वा इति
 मे मनो गाम श्वर्वं स नुया मिति ॥ कुवित्सो मस्या पा मिति ॥
 प्रवाता इव दोधत उन्मापीता अयं सत ॥ कुवित्सो मस्या ॥
 उन्मापीता अयं सत रथ मश्या इवाक्षवः ॥ कुवित्सो मस्या ॥
 उपमा प्रति रस्ति तवाशा पुत्र मि वप्ति यं ॥ कुवित्सो मस्या ॥
 अहं तष्टेव वं धुरं पर्यथा महदामाति ॥ कुवित्सो मस्या ॥
 नहि मे आक्षिपच्चना छान्त्सुः पर्यकृष्ट्यः ॥ कुवित्सो मस्या ॥
 नहि मे रोहसी उभे अन्यं पक्षं च न प्रति ॥ कुवित्सो मस्या ॥
 अभिद्यां भाहि ना ज्ञव ममी त्रमां पृथिवीं माहीं ॥ कुवित्सो मस्या ॥

राम
२

(3A)

हूंत्राहं पृथिवीमि सां निदधा नीहवेहवा॥ कुविसोम् ॥
ओषमिट्युवीमि हंजं धना नीहवेहवा॥ कुवित्सोम् ॥
दिविषे अन्यः पश्चौ उधो अन्यमची कृष्ण॥ कुवित्सोम् ॥
अहमस्मिमहामहेभिनश्यसुदीषितः॥ कुवित्सोमस्या ॥
गृहोयाम्यरंकते देवपश्चोहव्यवाहनः॥ कुवित्सोमस्यापणि
मिति ॥ २ ॥ अस्पवाम् ॥ पपुलितस्य हौलुस्तस्य ग्राता
मश्यमी अस्त्यश्चः ॥ तृतीयो ज्ञाता द्युतपृष्ठो अस्या
त्रापश्यं विश्यति सप्तपुत्रं ॥ सप्तश्युजं तिरथमे क

(५)

वर्णनसा

पृष्ठे ३

यक्रमेको अश्वोवहति सप्तनामा ॥ त्रिनाभि-यक्रमज्ञ
 इमनविद्यत्रैमाविश्वाभुवनाष्टितस्तुः ॥ इमं रथमणि
 ये सप्तलस्तुः सप्त-यंकं सप्तवहत्यश्वाः ॥ सप्तस्वसा
 रो अभिसंनवंत्ययत्र गवानि हितासप्तनामा ॥
 कोइदर्शप्रियमजायामा नर्खन्वंत्यदनुर्जष्टि
 भर्ति ॥ भूम्याभस्तरसगामाक्षं स्त्रिल्कोविद्वा
 समुपगात्यष्टुमेतत् ॥ पार्कः पृष्ठामिमनुसा
 विजानं देवान्मिनानि हितापुरानि ॥ वत्सेव

म

राम
३

3A)

ष्ठेथिसप्ततंतूविलिनिरेकवयओत्वाऽ।।१॥ अ
चिकित्वाचिकितुष्ठिदर्तकवीन्पुछामिविद्वनेन
विद्वान्॥ वियस्तस्तभुष्ठिमारजांस्यजस्यरूपेकि
मयिस्त्विदेकेना इहश्रवीत्तयैमग्नवेदास्यवामस्य
निहितंपुदंवेः॥ शीर्णः कुक्तेगावेऽस्यवर्त्विवसाना
उदकंपुदापुः॥ मातापितरमृतं आबभाज धीत्यग्रेम
नसासंहिजग्मेः॥ सावीष्टस्तुर्भरसान्मस्वं तद्दु निविधा
पवाकमीयुः॥ युक्तामातासीधुरिदक्षिणायाऽअ

(5)

वार्षिक

४

तिष्ठद्वज्ञोवृत्तनीष्वतः॥ अमीमेद्वत्सोअनुगामपश्य
 द्विश्वरूप्यंत्रिषुयोर्जनेषु॥ तिस्तोमालृस्त्रीष्वित्तृन्धि भ्रदे
 करुध्वस्तस्तोनेमवस्त्रापयंति॥ मंत्रयंतेदिवो अ
 मुष्यपृष्ठे विश्वविदं वाचमविश्वमि न्वां॥ २॥ द्वादशा
 रं नहिं तजारायवर्वलियर्कं परिद्यामृतस्य॥ आपु
 आभग्नेमिथुनासीन् च सप्तशतानिं विंशतिश्च
 तस्युः॥ पंचयादं पितरं द्वादशाकृतिं दिव आहुष्प
 परेऽर्थेषु षिणं॥ अथेमेऽन्यउपरविचक्षणं सप्त

राम
४

(SA)

यक्ते षक्त्वा हुरपितं ॥ यं चरि-यक्ते परिवर्तमाने तस्मि
नातर्खुभुवना निविश्वा ॥ तस्य नाक्षस्तथा तेभूरि
भारः स नादेव नशीर्यो स नाभिः ॥ स नैमि-यक्तम्
जरं विवावृत उत्तानायां इश्वर्युक्तावहंति ॥ सर्वस्य
यक्तुरजसैत्यावृतं लापिता भुवना निवि
श्वा ॥ साकं जानां समयं गुरुरेकं जंषलि युमात्रं
षयोदेव जाइति तेषामिष्टानिविहिता निधामशा
स्त्रात्रे रेजंते विकृता निरूपशः ॥ ३ ॥ स्त्रियः स

(6)

वानस्पृ
५

तीस्तां उपेवुं स आहुः पश्यदक्षण्वा नविचेतदंधः ॥
 कुविर्यः पुत्रः स इमाधिके तयस्ताविजानात्सपितु
 ष्टितासत् ॥ अवः परेण परानावरेण पूदावसं
 बिभ्रती गोहदस्यात् ॥ साकुद्ग्रीषीकं स्थिदधिपरा
 गात्केस्थिसूतेन हियुग्मतः ॥ अवः परेण पित
 संयो अस्यानुवेदपूरतनावरेण ॥ कवीयमानः क
 इह प्रवोच हैवं मनः कुतौ अधिप्रजातिं ॥ ये अवीं
 यस्तां उपराचमाहु येषरां यस्तां उअर्वाच आहें ॥

राम
५

(6A)

द्वं द्वं अथायकथुः सो मतानि धुरानयुक्तर इसो
 वहंति ॥ द्वास्तपूर्णसयुजासखा यासमानं वृक्षं प
 रिषस्तजाते ॥ तयोरुन्यः पिपलं स्वाद्यनश्चन्मे
 न्यो अभियाकृतिः ॥ यत्रास्तपूर्ण अमृतस्य
 भागमनिमेषं विद्धथा किम्बवरं ति ॥ इन्नो विश्वस्य
 भुवनस्य गोपाः समाधीरः पाकमत्राविवेश ॥ य
 स्मिन्बुक्षेमध्वदः स्तपूर्णनिवेशातेस्मवतेचाधि
 विश्वेऽतस्येदाहुः पिपलं स्वादम्ने तर्तन्नोनश्चाद्यः

(७)

वार्ष

६

पुलरंनवेदाय द्वायत्रेऽधिगायत्रमाहितत्रैषु भावा
 त्रैषु भून्निरतस्ता॥ यद्वाजंगज्ञगत्या हितं पुर्दयङ्गत
 द्विदुस्ते अमृतत्वमा इतः॥ गायत्रेण प्रातिमिसीते
 अक्भुक्तेण सामन्नैषु भेनवाकै॥ वाकेन वाकं द्वि
 पदा च लुष्पदाश्वरेण मिमते सप्तवरणीः॥ इत्तासिंधु
 दिव्यस्तभाय द्रथं तरेस्तु पर्वश्यत्॥ गायत्रस्य स
 मिधस्तिस्व आहुस्ततो मन्हाप्ररिचयेमाहित्वा॥ ५॥
 उपक्येस्तु दुर्धाथिनुमेतां स्तुहस्तोगो धुगुतरोहेनां॥

राम
६

(7A)

श्रेष्ठं सर्वं स वितासा विषं नो भी शो धर्मसदुषु प्रवेण्यं ॥
 हिं कृष्णतीव स्तप ली वसु नां वृत्सा मि छं तीमन साम्यागा
 त्या दुहामुश्चिभ्यां पयो अद्यग्यं सावर्धं तां महं लेसो भगाय
 ॥ गीरभी मेद नुवत्सं मिषतं नि हिं कृणो न्मात्रवात् ॥
 सक्ताणं धर्ममपि व्रावशा न मिमा तिमायुं छला
 पयते पयो भिः ॥ अर्थं स दी कै ये गीरभी वृत्सा मि मा
 तिमायुं धसना वर्धि श्रिता ॥ साचि ति भि नि हिं
 कारमत्यं विद्यु द्वर्ती व्रति विमो हत ॥ अन

(8)

ग.स०

७

छये लुरगा लुजी वेड थ्रवं मध्य आपस्त्यानां ॥ जीवो मृ
 तस्य चरति स्वधाभिरमैत्यै मत्येनाशयोनिः ॥ दृ ॥ अ
 पश्यं गोपा मनिपद्य मान माच पराच पथि भिष्यतं ॥
 स सूझी चीः सविषूची रसान आकरी वृत्ति भुवने व्यतः ॥
 यई पकारन सो भस्य वेद युई दरशी हिरु गिनु तस्मा
 त् ॥ स मालुयौ नापरि वीलो अलवंडु प्रजानि क्रि
 ति माविवेश ॥ धोमैषिलाडानेलाना भिरत्र बंधु
 र्मेमाला पृथि वीमहीय ॥ उत्तानयोश्यम्बो इर्यैनि

राम ७

इंतरन्नापिलादुहि तु गर्भमाधात् ॥ पृथग्मिलापरम
 तं पृथिव्याः पृथग्मियत्रभुवनस्यनाभिः ॥ पृथग्मिला
 वृष्णो अश्वस्यरेतः पृथग्निवायः परमं व्योम ॥ इयं वे
 दिः परो अंतः पृथिव्या अयं यज्ञो भुवनस्यनाभिः ॥ अर्य
 सीमो वृष्णो अश्वस्यरेतो अज्ञायं वायः परमं व्योम ॥ ७ ॥
 सप्तार्धगर्भभुवनस्यरेतो व्योस्ति षष्ठु प्रदिशाविधमि
 णि ॥ तेधीतिभिर्मनसा तेविष्यक्षितः परिभुवः परिभ
 वं लिविश्वतः ॥ नविडानामियदिवेदमस्मनिष्यस

(9)

वान्मूऽ

८

जंथोमनसाचरामि ॥ यदामाग्न्त्रभमजाकृतस्यादिहायो
 अश्ववेभागमस्याः ॥ अपाङ् प्राङ्मेति स्वधयाश्वरभीतीम
 ल्येमित्येनास गौनिः ॥ ताष्ट्राश्वत्ताविष्टचीनाविर्यं तान्य १३५
 विक्युन्ननि विक्युरन्यं ॥ ऋचो अक्षरेपदमेव्योमन्यस्मिंदे
 वाभिविश्वेनिषेकुः ॥ यस्तन्नदृकिमृचाकदिव्यतिथ
 इत्तदिदुस्तद्वेसमासते ॥ सप्तसाह्वगवतीहि भूया
 अथोवर्यं भगवंतस्याम ॥ गाथित्वृणमष्ट्ये विश्वदानीं
 विबश्वत्थमुदकमुदकमाचरंती ॥ ८ ॥ गौरीमि
 मायसलिलानितक्षत्येष्वदी द्विपदी साचलुषदी

राम
८

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com